

Briuselis, 2019 12 16

C(2019) 9199 final

Tema: Valstybės pagalba – Lietuva

SA.54255 (2019/N)

Afrikinio kiaulių maro III zonos kiaulininkystės sektoriaus subjektų patirtų nuostolių kompensavimas

Gerb. pone,

Europos Komisija (toliau – Komisija) praneša Lietuvai, kad išnagrinėjo Lietuvos valdžios institucijų pateiktą informaciją apie pirmiau nurodytą valstybės pagalbos schemą ir nusprendė jai neprieštarauti, nes schema yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 107 straipsnio 3 dalies c punktą.

Savo sprendimą Komisija grindžia toliau išvardytais argumentais.

1. PROCEDŪRA

- (1) 2019 m. balandžio 30 d. raštu Lietuva pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį pranešė apie pirmiau nurodytą pagalbos schemą.
- (2) 2019 m. rugpjūčio 1 d. ir 2019 m. spalio 15 d. raštais (užregistruotais tomis pačiomis dienomis) Lietuvos nuolatinė atstovybė Europos Sąjungoje Komisijai pateikė 2019 m. birželio 5 d. ir 2019 m. rugpjūčio 21 d. Komisijos raštais prašytos papildomos informacijos.

Jo Ekscelencijai užsienio reikalų ministrui LINUI LINKEVIČIUI
Užsienio reikalų ministerija
J. Tumo-Vaižganto g. 2
LT-01511 Vilnius
Lietuva

2. APRAŠYMAS

2.1. Pavadinimas

- (3) Afrikinio kiaulių maro III zonos kiaulininkystės sektoriaus subjektų patirtų nuostolių kompensavimas.

2.2. Tikslas

- (4) Pagal šią schemą Lietuvos valdžios institucijos nori kompensuoti nuostolius, kuriuos dėl afrikinio kiaulių maro patyrė tam tikri kiaulininkystės sektoriaus subjektai, ir taip užtikrinti, kad pagalbos gavėjai galėtų tęsti tvarią gamybą.

2.3. Teisinis pagrindas

- (5) Teisinis pagrindas – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymo dėl paramos, siekiant kompensuoti afrikinio kiaulių maro III zonos kiaulininkystės sektoriaus subjektų patirtus nuostolius, taisyklių patvirtinimo projektas. 2017 m. rugpjūčio 1 d. – 2018 m. sausio 1 d. jau buvo priimta 18 įsakymų, kuriais oficialiai nustatyti afrikinio kiaulių maro židiniai.

2.4. Trukmė

- (6) Data, nuo kurios Komisija patvirtina pagalbos schemą – 2020 m. gruodžio 31 d.

2.5. Biudžetas

- (7) Pagalbos schemos biudžetas – 1 500 000 EUR, pagalba finansuojama iš valstybės biudžeto. Pagalbą teikianti institucija – Žemės ūkio ministerija.

2.6. Pagalbos gavėjai

- (8) Nustatyta daugiau nei 1 000 pagalbos gavėjų – įvairaus dydžio kiaulininkystės sektoriaus subjektų (skersti skirtų ir veislinių kiaulių augintojai ir spermos surinkimo centrai).

2.7. Pagalbos schemos apibūdinimas

- (9) Schemos tikslas – kompensuoti kiaulininkystės sektoriaus subjektų, kurių įmonės įsikūrusios Komisijos sprendimu 2014/709/ES¹ apibrėžtoje afrikinio kiaulių maro III zonoje, patirtus nuostolius. Kiaulių maras – tai liga, įtraukta į Pasaulio gyvūnų sveikatos organizacijos sąrašą ir į Reglamento (ES) Nr. 652/2014² I ir II priedus. III zonos statusas reiškia, kad kiaulių maro atvejų nustatyta naminių kiaulių ir šernų

¹ 2014 m. spalio 9 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2014/709/ES dėl gyvūnų sveikatos kontrolės priemonių, susijusių su afrikinio kiaulių maru tam tikrose valstybėse narėse, ir kuriuo panaikinamas Įgyvendinimo sprendimas 2014/178/ES (OL L 295, 2014 10 11, p. 63), su pakeitimais.

² 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 652/2014, kuriuo nustatomos išlaidų, susijusių su maisto grandine, gyvūnų sveikata ir gerove bei augalų sveikata ir augalų dauginamąja medžiaga, valdymo nuostatos ir iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 98/56/EB, 2000/29/EB ir 2008/90/EB, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 178/2002, (EB) Nr. 882/2004 ir (EB) Nr. 396/2005, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/128/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 ir panaikinami Tarybos sprendimai 66/399/EEB, 76/894/EEB ir 2009/470/EB (OL L 189, 2014 6 27, p. 1).

populiacijoje. Todėl toje zonoje esančios kiaulės gali būti vežamos tik Lietuvos teritorijoje ir tik iš ūkių, kuriuose taikomos biologinio saugumo priemonės. Prekiauti kiauliena ir kiaulienos produktais leidžiama tik nacionalinėje rinkoje. Produktai turi būti paženklinėti specialiu sveikumo ženklu. Gyvų kiaulių, kiaulienos ir kiaulienos produktų eksportas į kitas ES šalis ir trečiąsias šalis yra draudžiamas.

- (10) Gyvūnų ir spermos pervežimo ir prekybos apribojimai nustatyti 2003 m. lapkričio 10 d. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus įsakymu Nr. B1-892. Dabartinės ir ankstesnės šių apribojimų pasekmės:

- skersti skirtų kiaulių augintojai savo gyvūnus galėjo (gali) skersti tik tam tikrose skerdyklose, o šių kiaulių pardavimo kaina yra 10–30 proc. mažesnė už vidutinę Lietuvoje taikomą kainą,
- dėl biologinio saugumo priemonių taikymo veislinių kiaulių augintojams teko (tenka) patirti didesnes išlaidas. Be to, savo kiaulių jie negalėjo (negali) parduoti kaip skersti skirtų (o ne veislinių) kiaulių, todėl labai sumažėjo (mažėja) jų pajamos,
- spermos surinkimo centrai negalėjo (negali) parduoti savo produktų ir prarado (praranda) pajamų, todėl jų veikla gali nutrūkti.

- (11) Kompensacija bus skiriama už nuostolius, kuriuos patyrė veislinių kiaulių augintojai ir (arba) spermos surinkimo centrai dėl prekybos apribojimų nuo 2017 m. rugpjūčio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d. (tuo laikotarpiu kai kurios vietovės buvo įtrauktos į III zoną, o kai kurios – išbrauktos iš jos) ir skersti skirtų kiaulių augintojai, kurių parduodami gyvūnai tuo pačiu laikotarpiu buvo paskersti skerdyklose.

- (12) Kompensacija už skersti skirtų kiaulių augintojų patirtus nuostolius bus išmokėta skiriant dotacijas ir apskaičiuojama pagal šią formulę:

$$KN_i = \left(x_{vid_i} - \frac{x_i}{m_i} \right) \cdot m_i, \quad \text{čia:}$$

KN_i kompensotini nuostoliai už *i-osios* kiaulių kategorijos parduotas kiaules (EUR, be PVM);

x_i – *i-osios* gyvojo svorio kategorijos parduotų kiaulių vertė (EUR, be PVM);

m_i *i-osios* gyvojo svorio kategorijos parduotų kiaulių gyvasis svoris (kg);

x_{vid_i} – vidutinė atitinkamo mėnesio atitinkamos kategorijos kiaulių supirkimo pagal gyvą svorį kaina Lietuvoje, nustatyta be kiaulių, pirktų iš III zonos, duomenų (EUR už kg, be PVM).

- (13) Sudėjus su įvairių kategorijų kiaulėmis susijusius nuostolius, gaunama bendra konkretaus mėnesio kompensotinių nuostolių suma. Ši suma dauginama iš mėnesių, kuriais taikomi apribojimai, skaičiaus.

Kompensotini spermos surinkimo centrų nuostoliai apskaičiuojami pagal šią formulę:

$$KN_{sper} = d \times k_{sper} \times t - n_i, \quad \text{čia:}$$

KN_{sper} – spermos centro patirti nuostoliai, susidarę dėl spermos pardavimo apribojimų (EUR, be PVM);

d – vidutinis (skaičiuojant per 180 kalendorinių dienų laikotarpį iki spermos pardavimo apribojimų nustatymo) veislinių kuilių spermos dozių, parduotų per dieną, kiekis (vnt.);

k_{sper} – vidutinė (skaičiuojant per 180 kalendorinių dienų laikotarpį iki spermos pardavimo apribojimų nustatymo) kuilių spermos vienos dozės pardavimo kaina pagal PVM sąskaitas faktūras (EUR už vnt., be PVM);

t – laikotarpis (dienomis), per kurį bus taikomas spermos pardavimo apribojimai;
 n_i – nepatirtos įprastos išlaidos (EUR)³.

- (14) Kompensuoti veislinių kiaulių augintojų nuostoliai apskaičiuojami pagal šią formulę:

$$KN = ((x_{GK} \times n_{GK}) + (x_{HK} \times n_{HK})) - x_i, \quad \text{čia:}$$

KN – kompensuoti nuostoliai (EUR, be PVM);

x_{GK} – grynaveislės kiaulės, kuri pagal veislyno sutartį su pirkėju numatyta pristatyti laikotarpiu, sutampančiu su prekybos apribojimų taikymo laikotarpiu, vidutinė kaina (EUR už vnt., be PVM);

n_{GK} – grynaveislių kiaulių, numatytų pristatyti laikotarpiu, sutampančiu su prekybos apribojimų taikymo laikotarpiu, kiekis (vnt.);

x_{HK} – hibridinės veislinės kiaulės, kuri pagal veislyno sutartį su pirkėju numatyta pristatyti laikotarpiu, sutampančiu su prekybos apribojimų taikymo laikotarpiu, vidutinė kaina (EUR už vnt., be PVM);

n_{HK} – hibridinių veislinių kiaulių, numatytų pristatyti laikotarpiu, sutampančiu su prekybos apribojimų taikymo laikotarpiu, kiekis (vnt.);

x_i – paskerstų grynaveislių kiaulių vertė, kurią veislynas gavo parduodamas šias veislines kiaules mėšai (EUR, be PVM).

- (15) Jei pagal sutartį vidutinė grynaveislės kiaulės arba hibridinės veislinės kiaulės kaina neviršija maksimalios normatyvinės kainos, nurodytos kasmet Žemės ūkio ministro

³ Lietuvos valdžios institucijos paaiškino, kad į veislinių kiaulių ir skersti skirtų kiaulių augintojų nepatirtas išlaidas neatsižvelgiama, nes visi su auginimu susiję veiksmai buvo atlikti iki draudimo gyvūnus parduoti arba skersti.

tvirtinamame normatyvinių kainų sąrašė, kompensuotiems nuostoliams apskaičiuoti naudojama sutartyje nurodyta kiaulės kaina. Priešingu atveju naudojama maksimali normatyvinė kaina.

- (16) Apskaičiavusi nuostolius ir kompensacijas atsakinga institucija (Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras) duomenis perduos Nacionalinei mokėjimo agentūrai.
- (17) Gavusi duomenis, Nacionalinė mokėjimo agentūra dotacijos forma pagalbą gavėjui išmoka per 10 darbo dienų.
- (18) Informacija apie pagalbą ir jos gavėjus bus skelbiama interneto svetainėse www.nma.lt ir <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/home/>.
- (19) Pagalba negalės būti skiriama tokiais atvejais:
 - a) jei Sąjungos teisės aktuose numatyta, kad priemonių taikymo išlaidas dengia pagalbos gavėjas (nebent tų priemonių taikymo išlaidos būtų padengiamos privalomomis pagalbos gavėjams nustatytais rinkliavomis),
 - b) jei nustatyta, kad ligą sukėlė tyčiniai arba aplaidūs pagalbos gavėjo veiksmai,
 - c) jei atitinkama įmonė patiria sunkumų, išskyrus atvejus, kai sunkumai kyla dėl nuostolius nulėmusio įvykio,
 - d) jei pagalbos gavėjas yra gavęs pagalbą, kuri pripažinta nesuderinama su vidaus rinka – iki tol, kol jis negrąžins visos tos pagalbos sumos su palūkanomis.
- (20) Pagalba ir bet kokios kitos pagalbos gavėjų gaunamos išmokos (įskaitant išmokas pagal kitą nacionalinę ar Sąjungos priemonę ar draudimo sutartį, pagal kurią kompensuojamos tokios pačios tinkamos finansuoti išlaidos) neviršys 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.
- (21) Pagalba bus tiesiogiai išmokama pagalbos gavėjui. Pagalbos sumą apskaičiuos ją teikianti institucija teikimo metu, remdamasi skaičiais prieš mokesčių ar kitų rinkliavų atskaitymą ir aiškiais, tiksliais bei naujausiais patvirtinamaisiais dokumentais. Pagalba negalės būti sumuojama su jokia kita valstybės pagalba tiems patiems reikalavimus atitinkantiems nuostoliams kompensuoti.

3. VERTINIMAS

3.1. Valstybės pagalbos buvimas. Pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį

- (22) Pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį, „išskyrus tuos atvejus, kai Sutartis nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrą prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai“.
- (23) Taigi priemonė laikoma valstybės pagalba pagal minėtą straipsnio dalį, jeigu ji atitinka visas šias sąlygas: i) priemonė turi būti priskirtina valstybei ir finansuojama iš valstybinių išteklių; ii) ja turi būti suteikiamas pranašumas pagalbos gavėjui; iii)

šis pranašumas turi būti atrankus ir iv) priemonė turi iškraipyti konkurenciją arba galėti ją iškraipyti ir gali daryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.

- (24) Nagrinėjama schema yra priskirtina valstybei, nes ji buvo nustatyta nacionalinėmis taisyklėmis (žr. 5 konstatuojamąją dalį), o pagalbą teikianti institucija yra Žemės ūkio ministerija (žr. 7 konstatuojamąją dalį). Ji bus finansuojama iš valstybinių išteklių (nacionalinio biudžeto, žr. 7 konstatuojamąją dalį).
- (25) Schema yra atranki, nes, atsižvelgiant į tikslą, kurio siekiama žemės ūkio ir kituose sektoriuose, kitos panašioje faktinėje ir teisinėje padėtyje esančios įmonės negalės gauti pagalbos ir joms nebus suteiktas toks pat pranašumas. Taigi taikant schemą tik kai kurioms įmonėms suteikiamas atrankusis ekonominis pranašumas, dėl kurio sustiprėja jų konkurencinė padėtis rinkoje. Pagal Teisingumo Teismo praktiką vien tai, kad įmonei gaunant ekonominę naudą, kurios ji nebūtų gavusi įprastomis savo veiklos sąlygomis, jos konkurencingumas lyginant su kitomis konkuruojančiomis įmonėmis sustiprinamas, rodo, kad yra konkurencijos iškraipymo galimybė⁴.
- (26) Remiantis Teisingumo Teismo praktika, valstybės pagalba gali daryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai, jei ta įmonė veikia rinkoje, kurioje vyksta ES valstybių narių tarpusavio prekyba⁵. Pagalbos gavėjai vykdo veiklą (mėsos) rinkoje, kurioje vyksta ES valstybių narių tarpusavio prekyba⁶. Šis sektorius atviras konkurencijai ES lygmeniu ir todėl jam poveikį daro visos vienoje arba keliose valstybėse narėse taikomos gamybą palaikančios priemonės. Todėl ši schema gali iškraipyti konkurenciją ir daryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.
- (27) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, SESV 107 straipsnio 1 dalyje nurodytos sąlygos yra įvykdytos. Todėl galima daryti išvadą, kad siūloma pagalbos schema yra valstybės pagalba pagal tą straipsnį. Pagalba negali būti laikoma suderinama su vidaus rinka tik tuo atveju, jeigu jai galima taikyti vieną iš SESV numatytų leidžiančių nukrypti nuostatų.

3.2. Pagalbos teisėtumas. Pagalba pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį

- (28) Apie pagalbos schemą Komisijai pranešta 2019 m. balandžio 30 d. Schema dar neįgyvendinta. Todėl Lietuva įvykdė savo įsipareigojimą pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį.

3.3. Pagalbos suderinamumas

3.3.1. SESV 107 straipsnio 3 dalies c punkto taikymas

- (29) Pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti ir netrikdanti prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui, laikoma su vidaus rinka suderinama pagalba.

⁴ 1980 m. rugsėjo 17 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Philip Morris Holland BV prieš Europos Bendrijų Komisiją*, 730/79, ECLI:EU:C:1980:209.

⁵ Žr. visų pirma 1988 m. liepos 13 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Prancūzijos Respublika prieš Europos Bendrijų Komisiją*, C-102/87, ECLI:EU:C:1988:391.

⁶ 2017 m. Bendrijos vidaus prekybos mėsa ir valgomoisiais mėsos subproduktais vertė siekė 36,420 mlrd. EUR importo ir 37,790 mlrd. EUR eksporto (šaltinis – Eurostatas).

- (30) Šiuo atveju Komisija schemą išnagrinęs tiesiogiai remdamasi SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktu (žr. 42 konstatuojamąją dalį), atsižvelgdama į SESV 107–109 straipsnių nuostatas, BŽŪP taisykles ir pagal analogiją į atitinkamas Europos Sąjungos valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškininkystės sektoriams ir kaimo vietovėse gairių 2014–2020 m.⁷ (toliau – gairės) nuostatas.

3.3.2. *Gairių taikymas*

- (31) Pagalbos schemai, apie kurią pranešta, taikoma gairių I dalis ir II dalies 1 skyriaus 1.2.1.3 poskirsnis („Pagalba, kurios lėšomis kompensuojama gyvūnų ligų ir augalų kenkėjų prevencija, kontrolė ir likvidavimas ar išnaikinimas, ir pagalba, skirta gyvūnų ligų ir augalų kenkėjų padarytai žalai kompensuoti“).

3.3.2.1. *Gairių 1.2.1.3 skirsnis*

- (32) Remiantis gairių 364 punktu, Komisija laikys, kad pagalba, kurios lėšomis kompensuojama gyvūnų ligų prevencija, kontrolė ir likvidavimas ar išnaikinimas, ir pagalba, skirta gyvūnų ligų padarytai žalai kompensuoti, yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitinka tose gairėse nustatytus bendruosius vertinimo principus ir tai pagalbai taikytinas specialiąsias sąlygas.
- (33) Remiantis gairių 365 punktu, 1.2.1.3 poskirsnis taikomas pagalbai, teikiamai pirminės žemės ūkio produktų gamybos veiklą vykdančioms įmonėms. Iš 8 konstatuojamosios dalies matyti, kad šis kriterijus tenkinamas.
- (34) Remiantis gairių 366 punktu, pagalba gali išmokama tik jei ji susijusi su gyvūnų ligomis, nurodytomis galiojančiose Sąjungos arba nacionalinėse taisyklėse, nustatytose įstatymais ar kitais teisės aktais, ir pagal i) Sąjungos, nacionalinio ar regiono lygmens viešąją programą, skirtą atitinkamų gyvūnų ligų prevencijai, kontrolei ar likvidavimui, arba ii) kompetentingos valdžios institucijos nustatytas neatidėliotinas priemones. Šiuo atveju kompensacinė pagalba yra susijusi su apribojimais, taikomais pagal ES ir nacionalines priemones siekiant užkirsti kelią ligai plisti. Tie apribojimai yra neatidėliotinių priemonių (pervežimo ir prekybos apribojimų), kuriomis siekiama užkirsti kelią ligai plisti, pasekmė (žr. 9 ir 10 konstatuojamąsias dalis).
- (35) Remiantis gairių 367 punktu, prevencijos, kontrolės ir likvidavimo ar išnaikinimo programose ir priemonėse turi būti pateikiamas atitinkamų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo ar išnaikinimo priemonių aprašas. Šiuo atveju apribojimai, su kuriais susijusi pagalba, yra išdėstyti 10 konstatuojamojoje dalyje nurodytame įsakyme.
- (36) Remiantis gairių 368 punktu, pagalba neturi būti susijusi su priemonėmis, dėl kurių patirtas išlaidas pagal Sąjungos teisės aktus padengia pagalbos gavėjas, nebent tokių pagalbos priemonių taikymo išlaidos yra visiškai padengiamos privalomomis pagalbos gavėjams nustatytais rinkliavomis. Iš 19 konstatuojamosios dalies a punkto matyti, kad ši sąlyga įvykdyta.
- (37) Remiantis gairių 369 punktu, pagalba turi būti tiesiogiai išmokama nuostolius patyrusiai įmonei arba gamintojų grupei ar organizacijai, kuriai ta įmonė priklauso.

⁷ OL C 204, 2014 7 1, p. 1. Su pakeitimais, padarytais pranešimais, paskelbtais OL C 390, 2015 11 24, p. 4, OL C 139, 2018 4 20, p. 3 ir OL C 403, 2018 11 9, p. 10.

Šiuo atveju ši sąlyga įvykdyta, nes pagalba bus išmokėta tiesiogiai pagalbos gavėjui (žr. 17 konstatuojamąją dalį).

- (38) Remiantis gairių 370 punktu, individuali pagalba neturėtų būti skiriama nustačius, kad ligą sukėlė tyčiniai arba aplaidūs pagalbos gavėjo veiksmai. Iš 19 konstatuojamosios dalies b punkto matyti, kad ši sąlyga įvykdyta.
- (39) Remiantis gairių 371 punktu, su gyvūnų ligomis susijusi pagalba gali būti teikiama tik dėl ligų, kurios nurodytos Pasaulio gyvūnų sveikatos organizacijos sudarytame gyvūnų ligų sąrašė, arba dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 652/2014 I ir II prieduose išvardytų gyvūnų ligų ir zoonozių. Iš 9 konstatuojamosios dalies matyti, kad ši sąlyga įvykdyta.
- (40) Remiantis gairių 372 punktu, pagalbos schema turi būti pradėtos taikyti per trejus metus nuo dienos, kurią dėl gyvūnų ligos buvo patirta išlaidų ar padaryta žala, o pagalba turi būti išmokėta per ketverius metus nuo tos dienos. Trejų metų kriterijaus laikomasi, nes reikalavimus atitinkantys nuostoliai yra užregistruoti nuo 2017 m. rugpjūčio 1 d. (žr. 11 konstatuojamąją dalį). Ketverių metų kriterijaus taip pat laikomasi, nes schema bus taikoma iki 2020 m. gruodžio 31 d.
- (41) Gairių 373–376 punktai šiuo atveju nėra svarbūs.
- (42) Gairių 377 punkte iš esmės teigiama, kad, skiriant pagalbą gyvūnų ligų padarytai žalai kompensuoti, kompensacija apskaičiuojama atsižvelgiant tik į: i) gyvūnų, kurie dėl gyvūnų ligos arba taikant šių gairių 366 punkto b papunktyje nurodytą viešąją programą ar priemonę buvo paskersti, nužudyti ar nugaišo, arba susijusių produktų rinkos vertę (žr. 38 konstatuojamosios dalies i ir ii punktus) ir ii) pajamas, prarastas dėl karantino įpareigojimų ir dėl sunkumų įsigyjant naujus gyvulius, susidarius pirmiau nurodytoms sąlygoms. Antroji sąlyga įvykdyta, nes šiuo atveju kompensacija yra susijusi su pajamų praradimu dėl pervežimo apribojimų, kurie gali būti prilyginami karantino priemonėms. Dėl pirmosios sąlygos Komisija daro išvadą, kad pagalba apskaičiuojama remiantis produktų rinkos verte, tačiau netaikant gairių 379 punkte pateiktos apibrėžties, nes ta vertė nebuvo nustatyta prieš pat kylant bet kokiam įtarimui apie gyvūnų ligą arba užkrėtimą arba prieš pat tą įtarimą patvirtinant. Tačiau Komisija gali pritarti Lietuvos valdžios institucijų naudojamai vertei, nes apribojimo laikotarpis prasidėjo 2017 m., atsiradus ligos židiniams, o nuostoliams apskaičiuoti naudota vertė labiau dera su rinkos pokyčiais apribojimų III zonoje esantiems ūkiams taikymo laikotarpiu (žr. 11–14 konstatuojamąsias dalis). Iš tiesų ne visos vietovės nuo 2017 m. išlaikė III zonos statusą (žr. 11 konstatuojamąją dalį). Dienų skaičiaus įtraukimas į apskaičiavimo formulę (žr. 13 konstatuojamojoje dalyje pateiktą formulę ir kitas 11–14 konstatuojamosiose dalyse pateiktas formules, kuriose į kainų parametą įtraukiama ūkio buvimo apribojimų taikymo zonoje trukmė, o normatyvine kaina laikoma apribojimo laikotarpiu taikyta kaina) geriau atspindi ūkininkų patirtą žalą. Atsižvelgdama į tai, Komisija mano, kad yra pagrįsta taikyti specialų metodą, kuris šiek tiek skiriasi nuo gairių 379 punkte pateiktos rinkos vertės apibrėžties, ir laikyti, kad šiuo atveju neprivaloma apskaičiuoti gyvūnų rinkos vertės remiantis verte, nustatyta prieš pat kylant bet kokiam įtarimui apie ligą arba prieš pat tą įtarimą patvirtinant⁸.

⁸ Tokį pat metodą Komisija taikys priimdama sprendimus panašiose būsimose bylose.

- (43) Remiantis gairių 378 punktu, pagalba turi būti sumažinta iš jos atėmus visas išlaidas, kurios nebuvo tiesiogiai patirtos dėl gyvūno ligos ar augalų kenkėjo ir kurias pagalbos gavėjas vis tiek būtų patyręs. Iš 13 konstatuojamosios dalies ir 3 išnašos matyti, kad ši sąlyga įvykdyta.
- (44) Remiantis gairių 379 punktu, gyvūnų ir jų produktų rinkos vertė turi būti nustatoma remiantis jų verte, nustatyta prieš pat kylant bet kokiam įtarimui apie gyvūnų ligą arba užkrėtimą arba prieš pat tą įtarimą patvirtinant. Rinkos vertės klausimas aptartas 42 konstatuojamojoje dalyje.
- (45) Remiantis gairių 380 punktu, gyvūnų ligos atveju pagalba neturi būti didesnė nei išlaidos ir nuostoliai, susiję su gyvūnų ligomis, kurių židinio atsiradimą oficialiai pripažino kompetentinga institucija. Iš 5 konstatuojamosios dalies matyti, kad ši sąlyga įvykdyta.
- (46) Remiantis gairių 382 punktu, pagalba ir bet kokios kitos pagalbos gavėjo gaunamos išmokos (įskaitant išmokas pagal kitą nacionalinę ar Sąjungos priemonę ar draudimo sutartį, pagal kurią kompensuojamos tokios pačios tinkamos finansuoti išlaidos) neturi viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų. Iš 20 konstatuojamosios dalies matyti, kad ši sąlyga įvykdyta.

3.3.2.2. *Bendrieji vertinimo principai*

Indėlis siekiant bendro tikslo

- (47) Pagal gairių 44 punktą pagalba žemės ir miškų ūkio sektoriams bei kaimo vietovėms turėtų būti glaudžiai susieta su BŽŪP, derėti su kaimo plėtros tikslais ir atitikti bendro žemės ūkio produktų rinkų organizavimo taisykles.
- (48) Gairių 48 punkte nurodyta, kad Komisija mano, kad gairių II dalies 1.2 skirsnyje numatytų pagalbos priemonių, kurios nesusijusios su kaimo plėtra, laikomasi indėlio į kaimo plėtros tikslų siekimą principo, nes Komisija turi pakankamai šių priemonių indėlio į kaimo plėtros tikslų siekimą vertinimo patirties. Kadangi schemai, kuri nesusijusi su kaimo plėtra, taikomas gairių 1.2 skirsnis, pagal schemą numatyta pagalba laikoma padedančia siekti kaimo plėtros tikslų. Dėl savo pobūdžio (nuostolių kompensavimas) ši pagalba glaudžiai susijusi su BŽŪP, nes ja padedama siekti kaimo plėtros tikslų, ir nėra nesuderinama su bendro žemės ūkio produktų rinkų organizavimo taisyklėmis, nes ji neprieštarauja šios pagalbos mechanizmui. Todėl gairių 44 punkto sąlygos įvykdytos.
- (49) Dėl savo pobūdžio pagalba neturės ir jokio neigiamo poveikio aplinkai. Žvelgiant iš šios perspektyvos, schemoje atsižvelgiama į gairių 52 punkte nurodytus aplinkosauginius tikslus.

Valstybės intervencijos būtinybė

- (50) Remdamasi gairių 55 punktu Komisija mano, kad pagalbos priemonių, kurios neprieštarauja specialiosioms gairių II dalyje nustatytoms sąlygoms, atveju be valstybinės intervencijos rinka nepasiektų numatytų tikslų. Kadangi įrodyta, kad pagalba nepažeidžia atitinkamų specialiųjų sąlygų (žr. 32–46 konstatuojamąsias dalis), valstybės intervencijos poreikio kriterijus yra įvykdytas.

Pagalbos priemonės tinkamumas

- (51) Remiantis gairių 57 punkto nuostatomis, pagalba, numatyta pagal nagrinėjamą schemą, yra tinkama priemonė imtis veiksams, nes ji atitinka specialiąsias gairių II dalyje nustatytas sąlygas (žr. 32–46 konstatuojamąsias dalis). Numatyta priemonė (dotacija, žr. 12 konstatuojamąją dalį) taip pat yra tinkama, nes tokiu būdu kompensacija teikiama tiesiogiai.

Pagalbos skatinamasis poveikis ir būtinybė

- (52) Gairių 75 punkto f papunktyje nurodyta, kad pagalbai, skirtai gyvūnų ligų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo išlaidoms ir dėl gyvūnų ligų patirtiems nuostoliams kompensuoti, netaikomas skatinamojo poveikio reikalavimas.

Pagalbos proporcingumas

- (53) Laikoma, kad proporcingumo kriterijus pagal gairių 84 punktą yra įvykdytas, nes pagalba atitinka specialiąsias gairių II dalyje nustatytas sąlygas (žr. 32–46 konstatuojamąsias dalis). Be to, didžiausią pagalbą intensyvumą ir sumą apskaičiuos ją teikianti institucija teikimo metu, remdamasi skaičiais prieš mokesčių ar kitų rinkliavų atskaitymą, o tinkamos finansuoti išlaidos bus pagrįstos aiškiais, tiksliais bei naujausiais patvirtinamaisiais dokumentais, kaip reikalaujama pagal gairių 85 punktą (žr. 21 konstatuojamąją dalį). Kalbant apie gairių 86 punkto nuostatas, Komisija pabrėžia, kad visos kainos ir vertės bus nurodomos be PVM. Galiausiai, kalbant apie sumavimą, planuojamą pagalbą bus galima sumuoti su kita pagalba toms pačioms reikalavimus atitinkančioms išlaidoms padengti, atsižvelgiant į didžiausią leidžiamą pagalbą intensyvumą (žr. 20 konstatuojamąją dalį).

Netinkamo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai vengimas

- (54) Remiantis gairių 108 punktu, kad pagalba būtų suderinama, neigiamas pagalbą priemonės poveikis (konkurencijos iškreipimas ir poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai) turi būti ribotas.
- (55) Remiantis gairių 113 punktu, jei pagalba atitinka sąlygas ir neviršija atitinkamų didžiausio pagalbą intensyvumo normų, nustatytų taikytinuose gairių II dalies skirsniuose, neigiamas poveikis konkurencijai ir prekybai yra kuo mažiausias.
- (56) Kadangi šiuo atveju numatyta pagalba atitinka specialiąsias gairių II dalyje nustatytas sąlygas (žr. 32–46 konstatuojamąsias dalis), laikomasi nuomonės, kad jos poveikis konkurencijai ir prekybai yra kuo mažiausias, o netinkamo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai vengimo kriterijus yra įvykdytas.

Skaidrumas

- (57) Iš 18 konstatuojamosios dalies matyti, kad skaidrumo reikalavimų laikomasi.
- (58) Galiausiai Komisija pabrėžia, kad:
- i) pagalba negalės būti skiriama atitinkamai sunkumų patiriančiai įmonei, išskyrus atvejus, kai sunkumai kyla dėl nuostolius nulėmusio įvykio (žr. 19 konstatuojamosios dalies c punktą),
- ii) pagalba negalės būti skiriama atitinkamai įmonei, jei ji yra gavusi su vidaus rinka nesuderinamą pripažintą pagalbą, kol įmonė negrąžins visos tos pagalbą sumos su palūkanomis (žr. 19 konstatuojamosios dalies d punktą).

4. IŠVADA

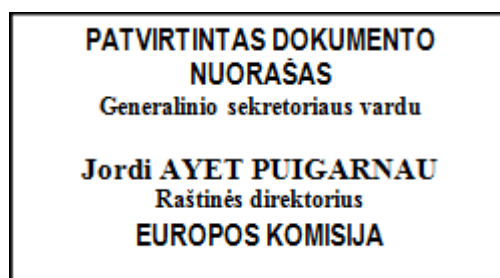
Komisija išnagrinėjo schemą tiesiogiai remdamasi SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktu ir atsižvelgdama į SESV 107–109 straipsnių nuostatas, BŽŪP taisykles ir pagal analogiją atitinkamas gairių nuostatas. Remdamasi pirmiau pateikta analize ji nusprendė neprieštarauti pagalbos schemai, apie kurią pranešta, nes ji yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą.

Jei tam tikroms šio dokumento dalims taikomas profesinės paslapties reikalavimas pagal Komisijos komunikatą dėl profesinės paslapties⁹ ir jos neturėtų būti skelbiamos, Komisijai apie tai praneškite per penkiolika darbo dienų nuo šio dokumento gavimo dienos. Jeigu per nurodytą laiką Komisija negaus pagrįsto prašymo, bus manoma, jog Lietuva sutinka, kad būtų skelbiamas visas šio dokumento tekstas. Jei Lietuva pageidauja, kad tam tikra informacija būtų laikoma profesine paslaptimi, nurodykite tą informaciją ir pagrįskite, kodėl ji neturi būti atskleista.

Remiantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004¹⁰ 3 straipsnio 3 dalimi, prašymas turi būti siunčiamas naudojant saugią elektroninio pašto sistemą (*Public Key Infrastructure*, PKI) adresu agri-state-aids-notifications@ec.europa.eu.

Komisijos vardu

Margrethe VESTAGER
Komisijos narys

⁹ 2003 m. gruodžio 1 d. Komisijos komunikatas C(2003) 4582 dėl profesinės paslapties valstybės pagalbos sprendimuose (OL C 297, 2003 12 9, p. 6).

¹⁰ 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinantis Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2015/1589, nustatantį išsamias EB sutarties 108 straipsnio taikymo taisykles (OL L 140, 2004 4 30, p. 1).